

BARCELONA PRODUCCIÓ 2022-23

JULIA VARELA

CAT

LA IMATGE PROVÉ DE L'INTERIOR D'UNA FÀBRICA DE PANTALLES LED A XANGAI, XINA

17.01 - 09.04.2023

Com una boira platejada i brillant
Pia Cordero

“Ai, gatet, que bonic que seria si poguéssim entrar a la casa del mirall! Estic segura que hi ha d’haver un munt de coses precioses! Fem veure que existeix una manera de travessar el mirall; fem veure que el vidre es torna tou com si fos una gasa, de manera que hi podem passar a través” (*Through the Looking-Glass*). A la història de Lewis Carroll, la petita Àlicia travessa un mirall que connecta dues realitats isomorfes: en una, l’allà de casa seva és el revers exacte de l’aquí de l’altra. L’element que hi ha entre totes dues realitats és un mirall que es torna una “boira platejada i brillant” quan l’Àlicia es desplaça a l’altra banda del vidre. Com l’Àlicia a través del mirall, la recerca visual *Lightduress*, de Julia Varela, aborda la qüestió del límit dels dispositius tecnològics, així com la seva materialitat i el debilitament de les relacions d’alteritat. Aquesta recerca ha englobat aspectes historiogràfics i fins i tot arqueològics de les friccions que generen els usos dels dispositius tecnològics, i la veiem materialitzada a *La imatge prové de l’interior d’una fàbrica de pantalles LED a Shanghai, Xina (2023)*,¹ una instal·lació en què l’artista indaga en l’estructura del dispositiu que reproduïx les imatges i que, al mateix temps, les desrealitza. La desrealització d’una imatge no n’implica l’extinció, sinó l’exempció de tota connexió afectiva amb la realitat carnal i afectiva.

La trama de quadrícula que cobreix les superfícies de les plaques de vidre transparent de la instal·lació ha estat executada per l’artista mateixa. Com a part de la seva proposta per a l’Espai Rampa, Varela ha dissenyat una sèrie d’estratègies tècniques que li han permès utilitzar dispositius manuals i automàtics a través dels quals ha gravat i desgastat cadascuna de les superfícies de vidre fins al seu límit estructural. Disposats sobre suports industrials que funcionen com a plints, els vidres han estat intervinguts

1 El títol complet de la instal·lació és *La imatge prové de l’interior d’una fàbrica de pantalles LED a Shanghai (Xina)*. Mostra l’interior d’un magatzem on els productes s’acaben de manufacturar i empaquetar. Al fons hi ha una paret amb tres grans finestres de diferents mides. Una cortina cobreix una de les finestres, les persianes estan parcialment abaixades. A fora és de nit. Al centre de la imatge trobem una pantalla LED encesa de grans dimensions. Està col·locada en posició horitzontal, descansa sobre una taula. No projecta cap imatge; la seva superfície és blanca, s’hi intueix el dibuix d’una quadrícula. La pantalla està envoltada de taules de gran format sobre les quals descansen papers i caixes de diferents mides. Dins d’algunes caixes, els fulls transparents de plàstic sembla que treguin el cap. Prop de la pantalla hi ha una dona jove. Dreta, mira fixament cap a la càmera fotogràfica a través d’unes ulleres gruixudes. La pantalla li il·lumina la cara i parcialment el cos, semiocult darrere la taula. Porta una jaqueta verda d’esport amb muscleres fosques. Amb una mà toca la pantalla, i amb l’altra es toca el ventre (2023).

mitjançant incisions i talls mil·limètrics, tot emulant el gravat de quadrícula de les plaques de metacrilat òptic, més conegudes com a *LED guide panels*, que componen les pantalles LED. Els trencaments i les fractures que veiem a les plaques de vidre no sorgeixen de gestos aleatoris, sinó del càlcul exacte de les línies, i tendeixen a debilitar la solidesa del material. És revelador que, igual que una quadrícula geogràfica, les quadrícules de les plaques de vidre ens enfrontin a la qüestió de la morfologia dels afectes, en què la immediatesa de l'ara ens impedeix veure els "altres" elements de la imatge.

Precisament, per indagar en aquesta problemàtica, l'artista va començar a interactuar amb una companyia que comercialitzava metacrilat òptic a la Xina. Amb aquesta finalitat, va sol·licitar informació tècnica i imatges de les pantalles de metacrilat òptic a Sunny Zhu, una agent de vendes de Shanghai Yihui Photoelectric Technology Co., Ltd. Entre les imatges rebudes hi havia la d'una enigmàtica dona que trencava l'aridesa visual dels catàlegs de productes comercials. La dona, possiblement una treballadora de la fàbrica, apareixia al costat d'una pantalla. En algunes de les imatges se la veia acostant el cos per netejar la pantalla: de vegades mirava la càmera fixament, altres simplement es premia el ventre amb una mà. La sensibilitat que transmetien la postura i els gestos de la dona s'imposava contra la desrealització tecnològica que impedeix establir l'alteritat més fonamental, és a dir, la del transcurs del temps, cada vegada que la nostra experiència desapareix i conforma el que anomenem "memòria". Tal com la Reina Vermella planteja a l'Àlícia: "Mala memòria, la que només funciona cap enrere", va censurar la Reina. 'Quina mena de coses recorda millor, vostè?', es va atrevir a preguntar-li l'Àlícia. 'Oh! Les que van passar d'aquí a dues setmanes', va replicar la Reina amb tota naturalitat". El diàleg ens mostra que l'altra banda del mirall és un absolut sense geografia. Un continu que impedeix aturar el temps i, per tant, ordenar-lo cronològicament. Davant d'aquesta inflexió, sedimentada ja pel format de la immediatesa i de la ràpida obsolescència que omet les distàncies espaciotemporals, *Lightduress* problematitza la distància que ens permet establir alteritat a través d'una superfície visual que no ofereix més imatges que les de les quadrícules. Davant el continu sense topografia que debilita la memòria subjectiva, ens hem de preguntar: com podem pensar el futur si l'experiència del present tendeix a diluir-se com en el continu de l'altra banda del mirall? Com podem detenir aquest continu que invisibilitza les relacions de poder, com si el temps i l'espai, amb la seva morfologia, estiguessin alliberats de tota voluntat de dominació?

Pia Cordero, investigadora i comissària independent.